

die omgang had met mannen als Deiman, Nieuwland, Van Marum, Vrolijk enz. Het was in het hart van het oude Amsterdam, op den Nieuwendijk, niet ver van den Dam (het huis wordt aanvankelijk aangegeven als bij de Baafjessteeg, over het logement de Zon, na 1798, blijkbaar na een verhuizing, aan de overzijde, tusschen de logementen 't Wapen van Embden en de Zon), dat de jonge Troostwijk opgroeide. Niet te verwonderen is het dan ook dat we lezen over de stadsgezichtjes, die „in de gebrekkigste Teekeningen zijner jeugd”, onmiddellijk waren te herkennen. Maar ook zullen deze jaren, doorgebracht in de sombere vertrekken van een oud Amsterdamsch huis, dat daarenboven nog tot winkel en kantoor moest strekken*), hem, wat zijn omgeving ook aan typisch leven en karakteristiek stedschoon te zien gaf, niet dan te ontvankelijker gemaakt hebben voor de bekoring van het landschap en dat hij op zijn veertiende jaar, naar De Vries verhaalt, van de pas door zijn vader gekochte buitenplaats aan den Amstel (Vreugdenhof) †) uit het hoofd een zoo welgelijkende afbeelding wist te geven, lijkt evenzeer te pleiten voor zijn vroeg tot uiting komende gaven als voor den indruk, waarmee het intiemer verkeer met de natuur den ontvankelijken knaap trof.

Reeds vroeg werd, naar zijn biograaf bericht, zijn aanleg, die later ook in het muzikale zich vermeide, aangemoedigd en tot ontwikkeling gebracht. De Andriessens brachtten hem de eerste beginselen bij van het werken naar de regelen der kunst, Anthonie voor het teekenen, later Juriaan wat het schilderen betreft. De laatste behoort niet tot de minsten onder de kunstenaars van zijn tijd en zoo de practijk van het behangsel-schilderen en het lesgeven hem in de vrije ontplooiing van zijn gaven niet hadden belemmerd, gelijk we mogen aannemen, hij zou een kunstenaar van grooter statuur geworden zijn. Mag de jeugdige Van Troostwijk zich dan niet hebben behoeven te beklagen over zijn leermeesters, hij zal toch wel evenzeer als anderen zijn deel gehad hebben van het teekeningen- en prentencopieeren, nog tot in de eerste decenniën der 19e eeuw in zwang gebleven, en men meent het te kunnen lezen uit het „allerbedriegelijkst (volgen) van het werk van zijnen Meester”, terwijl, in hetzelfde verband, Paulus van Liender dan nog met name genoemd wordt.

Maar dat reeds spoedig een zich baanbrekende, krachtige individualiteit hem afkeerig maakte van dit mechanisch en eigen-aard-doodend werk, blijkt uit de woorden zijner biografen over den tegenzin, dien alle navolging hem allengs inboezemde. In welke richting dit onderwijs verder geleid werd, valt kwalijk na te gaan, maar het bevreemdt niettemin, te lezen, dat 's kunstenaars eerste proeven ter Teekenakademie, waar hij zich den 5en October 1803 had laten inschrijven, zóó gebrekkig waren, dat ze den lach-

*) Bij den verkoop van het huis, den 6en December 1809, wordt in de acte van overdracht gesproken van een „groote winkelkast in het voorhuys” en „de Lessenaar in het kantoor”.

†) Transporten Nieuwer-Amstel 1796. Zie ook Elias: De Vroedschap van Amsterdam, II bldz. 774, 939.